

Baggrunden

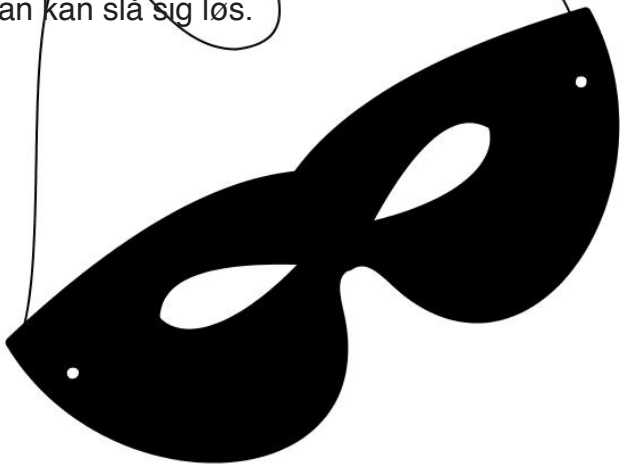
Masken

En anden fastelavnssang, som ethvert barn kender, er:

”Kan du gætte, hvem jeg er.
For jeg har fået maske på.
Misk, mask, maske på.
Kan du gætte, hvem jeg er”.

Denne sang handler også om at bære maske og på den måde i nogle timer lege, at man er en anden.

Masken hører nemlig i nordisk tradition til i fastelavnsfejringen. Når man tager en maske på og klæder sig ud, påtager man sig en ny identitet og dermed ophæves hverdagens konventioner og man kan slå sig løs.

Maskens oprindelse

Ordet maske er gået ind i det danske sprog fra det tyske Maske eller det franske masque. Det tyske og det franske ord kommer af det latinske masca, der betyder spøgelse eller heks. På arabisk kender man ordet maskhara, der betyder latterliggørelse, maskerade eller gøgler. Oprindeligt var masken især forbundet med overgange – i livet eller i naturen. Maskeringen kunne bruges til at påtage sig en anden identitet, fx en forfader eller en mytisk figur for at kunne møde væsner fra en anden dimension, som man forestillede sig kom til stede i verden på bestemte tidspunkter og med deres tilstedeværelse forvandlede verden. Der var stor magi omkring maskerne og maskefremstillingen, hvorfor disse var omgivet stor ærefrygt.

Masken i andre kulturer

Vi kender også masken fra dødemasker, helt tilbage fra egypterne, mykenerne og romerne, der under begravelser havde tradition for, at en skuespiller bar den afdødes maske, hvorefter den blev placeret i hjemmet.

Masken støder man på i de fleste traditionelle kulturer

I Vestafrika har masken spillet en central rolle i religionen. Med masken som medium henvendte man sig til guder og ånder eller til anerne, som videreformidlede menneskenes bønner til de høje magter. I maskerne blev de guddommelige kræfter nærværende.

I Oceanien brugte folket maskerne i deres riter, og det samme gjorde både indianerne i Syd- og Nordamerika. Også fra Inuit kender vi til brugen af masker.

Har man været på ferie i Asien er man også stødt på masker i traditionelt teater på Bali, i Kina og Japan.

Afrikansk træmaske

Kan du gætte, hvem jeg er?

Masken i europæisk kultur

Masker har også spillet en vigtig rolle i europæisk kultur.

I det antikke Grækenland brugte man masker ved teaterforestillinger, hvor masken både tjente som identifikation af de enkelte karakterer og som stemmeforstærker.

Masken bruges også i Comedia del Arte teatret og i pantominen.

I de venetianske casinoer brugte man masken til at skjule sin identitet.

Masken og identitet

Selv i dag bruges masken i kunsten og underholdningsindustrien som symbol på flere identiteter og overnaturlige kræfter: Hvem ville Batman, Fantomet og Spiderman være uden deres masker?

Masken kan være med til at skjule identitet, til at skabe ny identitet eller til at vise et tilhørsforhold til en bestemt gruppe som fx ved landskampe, hvor de danske roligans maler sig i ansigtet med rød/hvide farver. Derfor bruger man også i psykologien masken som begreb, når man taler om identitet. Man kan skjule sig bag en maske, og man kan tage forskellige masker på alt efter, hvilken identitet man vil bære. Man kan spørge, om der er en identitet inde bag de mange masker. Masken kan give bæreren anonymitet, den kan beskytte personligheden eller den kan skabe opmærksomhed omkring personen.

